

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marastorda, Torda-aranyos és Udvarhely-
vármegyék partoktól független, székely érdekű ujsága.

Előfizetési ár: egész évre 10 K, félévre 5 K,
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdeté-
sek díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyud-
varhelyi, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-
takarékpénztári csekk- és kúlingszámla 10489. sz.

VÉR-RÓZSÁK.

Virágvasárnap van a ter-
mészetben és a világ vérsom-
jas embertömegei ma is nagy-
pénteket tartanak; keresztre
akarják feszíteni az Igazságot.

Ellenünk és velünk együtt a
világ legnagyobb csatáit vivó
szövetségesünk ellen harcol a
föld kerekiségén élő nemzetek
nagy része.

Szárazon, vizen, levegőben,
sőt még a föld alatt is ártal-
munkra, legyőzetésünkre töre-
kedik az ellenség sokasága.

Virágvasárnap van. A keresz-
tényegyház hívói, kik még a harc-
tereken nincsenek, — palma-
ággal, Hozsannával emlékez-
nek a Megváltónak Jeruzsálemben
történt bevonulására.

A világ harcterein pedig ez-
alatt is vér-rozsák hullanak; pa-
takként folyik az ártatlanok
vére...

Az orosz, angol, francia, szerb
Pilátusok bűnös társasága —
keresztalálra szánta félistenként
küzdő hőseinket.

... És amint Jézus Krisztus
nagy-pénteken dicső halált szen-
vedett az egész világ emberisé-
gének kárhozatos bűneiért, épen
úgy és azokért viszik vérüket
és életüket ma is a háboru tü-
zebe a népek, nemzetek vitéz
harcosai.

Az isten-ember világhekét
hirdetett és hogy ez valóra vál-
hasson, a legkinosabb kereszt-
halált szenvedte az emberiség-
ért...

Mi és szövetségesünk is bé-
két akar: világhekét... Ezért
kell tehát mindnyájunknak ha-
zafias önfeláldozással élet-ha-
látra küzdenünk...

Virágvasárnapról — idő sze-
rint — nincs messze a Húsvét,
melyet a Nagyhét megelőz.

Ha egyet akarunk, egyetlen
cél felé törekszünk minden erőnk-
kel, a megpróbáltatások bármily
nehéz napjait könnyebben fog-
juk elviselni.

Isteni megváltónk keresztha-
lála előtt már tudta, hogy har-
madnapra feltámad.

Mi is a legszentebb meggyö-
ződésünk valljuk és hirdetjük,
hogy a harctereken most szét-
szóródott vér rózsák, kiömlött
honfiúi vérek nyomán — fel-
támadásunknak következnie kell.

A megváltót Isten küldötte az
emberiségért meghalni. Velünk
is a magyarok nagy Istene van.
Az isten-ember bizott mennyei
Atyjában s ma, 1915 év múlva
is ünnepeljük szentséges emlé-
két...

Nekünk sem szabad a hatal-
mas Ur isten segítségével pil-
lanatra se kétségesskednünk s
akkor — ha mindnyájan meg-
tesszük mindazt, amit tehetünk
— feltámadásunk, diadalmas
győzelemünk bizonyosan el kell
érkezzék.

Addig pedig buzgón imád-
kozzunk és mindannyian egyenlő
akarattal, lankadatlanul dolgoz-
zunk!... Csakis így remélhet-
jük biztos győzelemünket, a bol-
dog feltámadást.

Betegh Pál.

Az igazi székely

összetart és támogatja azt a lapot,
mely a Székelyföld egysége, előha-
ladása s így mindnyájunk érdekében
küzd. Csekély 2 K 50 fillérért há-
rom hónapig bárhova elküldjük a
„Székelyország“-ot, melynek minden
száma érdekes és értékes közlemé-
nyeket ad.

Az orosz nép a Czárokhhoz.

Hatalmatoknak hitványságát
Éreztetitek Én velem, —

A hol a gög és a hatalom:

Az aljasság is ott terem

— Trónok botránykövé züllött,

Mély sirja meg van ásva már, —

Cselekedd oh irgalom Atyja:

Omoljon össze mint a kártyavár...

— Éljen a Nemzet, vesszen a Cár!

Hatalmat adni örökségkép

Gyarló embernek nagy hiba,

A melytől az embervilágnak

Meg kéne undorodnia.

— A hatalom ártalmas maszlag.

A maszlag józanságot bont,

Ki e maszlagon élőködik

Az, különben is félbolond,

Mindent meggyaláz, összeront.

Nemesen érző, igaz lélek

A kísértésnek ellenáll,

Ki mindig eszik, mégis éhes,

Annak legjobb a döghalál...

Koporsó helyett kutyagyomor

S egész világ utálata...

— Jövel, jövel te döghalálnak

Megváltó Istenangyala,

Szabad láunk hajnala!

A szenvedő emberiségnek

Az lesz igazi ünnepe,

Ha a gonosz vesztéből látja:

Hogy nem hiába küzd vele.

— Oh mindenható Örökisten,

Ki az áldást osztogatod:

Igazságért fénylő egadre

Hozd fel ezt az ünnepnapot, —

— Legyen meg szent akaratod!

(Szilágyzóvány) Dr Király Péter.

A második menetászlóalj Galiciában.

Irta: Földes Zoltán.

X. közlemény.

Igy teltek a napok... Mert na-
pokon át feküdtünk a magunkásta
fedezékben. Szerencsénkre szép idők
jártak, csak éjelenke fáztunk. Később,
amikor kevésse tovább — parancsra
— Kovács J., Zsiga, Szabó, Görgy-
pál meg én újabb fedezéket ástunk,
az idő romlani kezdett. Többször
esett. Viszont az orosz ez időtől
vált udvariasabb: valamelyik közeli
faluban szerenádott adott nekünk a
rezesbandája.

Bár a régi fedezékünkhöz bece-
sebb emlék fűződött... Egy picinyke
történelmi esemény. Ugyanis még
mindigott „laktunk“ akkor, mikor egy
késő éjjel az oroszok megtámadtak.
Ugy történt, hogy éppen akkor
posztot álltam a dekungok alatt, az
erdőszélen. Tőlem tíz lépésre állott
örül Kovács Jóska, a zeneszerző.
Mivel a szembenfekvő erdőcskében,
amelyre figyelmünk irányult, nap-
közben a legteljesebb csend volt,
biztosra vettük, nincs ott ellenség.
Adtak volna jelt magukról!...

A legnagyobb biztonságban érez-
tük magunkat; amidőn hirtelen go-
lyózápor süvített el mellettünk, a
pagonyból hevesen puskáznak ránk,
Váratlan meglepetés!... Szaladtunk
teljes erőből fel a fedezékekbe. E
közben a golyók eszeveszettül süvi-
tettek el a fülünk mellett; hallottam
amint körülöttem a földbe és a fák
kérgébe csapódtak. A dekkungba
valósággal bezuhantam. Föllármáz-
tam a fiukat; térdrehullva adtam
hálát a jó Istennek, hogy megtartott
és a Boldogságos Szűznek, hogy
megoltalmazott.

Fegyvert ragadtunk s kezdtük lö-
völdözni. Nemsokára tüzelt az egész
bataillon. A muszkák makacsul ál-
lották a tüzet, sőt elinté puskáiknak
mind hangosabbá váló döreje köze-
ledésüket sejtette. (Vak sötét volt,
azért használom ezt a kifejezést.)
De mikor már a gépfegyverosztagunk
is működött, meg valamelyik ágyunk

is belebűnbölt a harci zajba, a muszkák csakhamar visszavonultak. Jellemző, mennyire ki voltak fáradva katonáink. A harc véget ért, némelyek még akkor is aludtak a lövészárókban. A vak sötétségben, a meglepetés miatt izgatottságban rájuk tapostunk; az irtózatos fegyverropogás jó negyedóraig tartott. És ezek aludtak... Még némelyik úgy félálomban zsörtölődött: miért bántják őt, mikor a szépséges álomországban jár boldog lelke? ... Mikor talán éppen a kedves ház ajtaján kopog... vagy talán már ott is ül a tulipános ládán, térdén lovagol a Janika vagy a Ferkó. Meleg szeretettel néz szemébe a hűséges feleség, aki várta...

A harc elmúltával többen reggelig virasztottunk. Attól tartottunk, megújul a támadás... De aztán nem történt semmi.

Az új dekkunghoz nem fűződött ily nevezetes esemény; pedig ott már nyugodtabban vártunk volna be egy újabb támadást. A nehéz munkával készült árok mély volt; ülést vágtunk bele; elől levágott fákból és ráhányt földből magas sáncot emeltünk, több lövőréssel. A dekkung alá, a meredek oldalra, ledöntött fényőfákat, ágakat terítettünk, ami pompás torlaszul szolgált.

Mivel azonban az időjárás kedvezőtlenül fordult és egyikünk-másikunk folyton betegeskedett, mégsem vártuk valami nagy kedvvel a muszkát. Kivált Györgypál Károly olyan beteg lett, hogy félrebeszélte. Láza volt. Ketten voltunk a dekkungban, mikor felkiáltott, hogy: „Zolti, te... nem látod?... Ott jönnek, sokan... sokan...” Örvendezve tette hozzá: „Elfogták mind, mind!... az egész orosz armádiát!...” Nem voltam hajlandó oroszot látni, de az én jó pajtásomat annál inkább sajnáltam. Gál kadét volt szíves adni sós-borszeszt, egyéb gyógyítószer nem volt a közelben. Vékonypénzü szanitézeinknél csak csomó vatta volt, ami „jó, szép és olcsó, paplan” tömésére kíváncsi portéka, de medicinának nem válik be. De hát csak sebesült hősök ellátására voltak berendezkedve. Községes civil betegségeknek háborus világban nincsen tekintélye. Mi pl. egy rongyos tudóscsuhur? Tegyük fel: srappell rongosolta szét a balkezed kisujját... az már nivós dolog!

Szabó Lajos már régen betegeskedett. A legutóbbi marsirozáskor hátramaradt, de aztán megint utóért bernünket a trénnel. Zsigmondot a nemrég átszenvedett beség megviselte. Általában mind gyöngéledtünk. Nem kizáróan a rendetlen étkezésről, mert hiszen a mozgókonyhától egy-két eset kivételével mindennap hoztak mindenkinek kis kenyeret, darab hideg főtt húst, jó evőkanálnyi kását... hanem a sok fáradtság, eső és hideg miatt is.

Aztán sanyaru helyzetünket mégnyomorultabbá tette az a nyüzsgő bataillon, mely rajtunk táborozott.

Láttam egyik vezető altisztünket gyarkorta, amint kebelébe nyult és nyilván a fővezért kereste, de a kis szőke mindég megugrott. Hát ez így elmondva, elég mulatságos, de átélni — egy magában egy külön szenvedés. Kérem: harcolni és vakarózni, ez sok egyszerre...

A meglehetősen egyforma napokba az hozott némi változatosságot, ha hirt hallottunk. A hír pedig kétféleképpen jött: a tábori levelező-lapon, amit elvéve hazuról kaptunk. Ezek az édes hazai hírek voltak, bár szomorúság volt a zománcuk. Aztán: a Gagy Dénes által hozott hírek; aki minden második nap bejött hozzánk az ételt hozó csapattal (Közbeeső napokon a főmanipuláns — egy őrmester jött ezzel.) Az ő értesítései tábori hírek voltak. Tőle tudtuk meg a Ferenczy „adjuváns” megsebesülését. Lőháton vitt valami parancsot; valahonnan rálöttek az oroszok. Meg hogy Görbe nevű szakaszunkbeli káplár a faluban megsebesült. És a többi.

Kis változatosságot hozott az is, hogy egyik délután átrándult a szárad az erdőcskébe, ahol éppen 82-ösök harcoltak valami kisebb muszka csapattal. Mi valószínűen tartalékgyanánt szerepeltünk. Este visszahúzódtunk a dekkungjainkba.

Aztán folyt megint a régi élet, meglehetősen nyomott kedvben. Napról az árkokban hallgattuk az ágyuzást, amely sokszor eget-földet rázó szalvenekben ropogott. Este és éjszaka őrtálltunk, oly módon, hogy minden rajállított posztot, akik időnként felváltották egymást. Kétszer került rám a sor és mindenkire az éj folyamán. A posztban álló katonának nem volt valami jó dolga, merthirtelen jövő ellenséges támadásnak könnyen áldozatul eshetett; ő volt leginkább exponálva a veszedelemnek. Elhagyatottságát, messze a kedves családtól, ilyenkor érezte legjobban az ember. Mert a mondurban csak — ember... Amit maga körül látott, az itt nem volt egyéb, mint a távolban égő házak. Ijesztő világa. Amit hallhatott, a harctér valamelyik részén dühöngő éjjeli harc rémes lármája, sebesültek ordítása, a vad „hurrah!” nyoman... Embertelen impreisziók a szeretetért sóvárgó lélekre!...

A hős 82-ösök

A cs. és kir. Hadügyminisztérium 1915. február 9-én kiadott 122-es számú veszteség lajstromába foglalt 82-ös ezredbeli tisztek és legénység névsora. (X. közlemény.)

Bodházi Imre századkürtös 6. sz. Udvarh. Zetelaka 1890. megs. — Bódi Ferenc 1. sz. Udvhvm. Küsmöd 1881. megs. — Bodó Géza 11. sz. Csikvm. Gyergyószentmiklós 1892. megs. — Bodó József póttart. 1. pótszázad Csikvm. Kászonalitz 1889.

hadifogoly (Astrachan, Oroszország). — Bodor István 8. sz. Csikvm. Gyimesközéplak 1881. megs. — Boer Áron gépfegyveroszt. Csikmadaras 1892. megs. — Boga Antal 6. sz. Csikszentimre 1892. hadifogoly (Wiatka, Oroszország). — Boga Gábor 1. sz. Udvhvm. Erdőfüle 1883. megs. — Bojer Simon 12. sz. Csikvm. Gyergyóbékás 1887. meghalt 1914. okt. 16. — Bőjte Ferenc 4. sz. Csikszenttamás 1892. megs. — Bokor György őrmester 1. sz. Udvhvm. Bögöz 1888. meghalt 1914. okt. 14. — Bokor György menetzászlóalj Udvarh. Zetelaka 1888. megs. — Bokor Mihály 9. sz. Udvhvm. Alsóbodogfalva 1885. meghalt 1914. okt. 15. — Boldizsár János 6. sz. Udvhvm. Oklánd 1884. megs. — Boldizsár Péter póttart. 6. sz. Csikcsicsó 1885. megs. — Borbély Péter 5. sz. Csikvm. Gyergyóremete 1891. meghalt 1914. okt. 25. — Borok István póttart. 20. sz. Udvhvm. Ágyagfalva 1884. megs. — Boros Albert 4. sz. Csikszentdomokos 1891. megs. — Boros András 8. sz. Udvhvm. Tordátfalva 1890. megs. — Boros Lajos 8. sz. Udvhvm. Tordátfalva 1890. megs. — Bors Antal 11. sz. Csikvm. Ditró 1888. megs. — Borsos Antal 14. sz. Csikvm. Csomafalva 1890. megs. — Borsos Gusztáv tizedes 3. sz. Csikvm. Gyergyócsomafalva 1887. meghalt 1914. okt. 16. — Borsos Márton címz. szakaszvezető 8. sz. Csikvm. Csomafalva 1886. megs. — Bot András 11. sz. Csikjenőfalva 1892. megs. — Both József 5. sz. Udvhvm. Kápolnásfalu 1882. meghalt 1914. okt. 15. — Botár Imre őrmester 16. sz. Csiktaplocza 1888. megs. — Both András 14. sz. Csikjenőfalva 1892. megs. — Both András póttart. 18. sz. Udvhvm. Kápolnásfalu 1887. megs. — Both Dávid 15. sz. Udvhvm. Kápolnásfalu 1887. megs. — Bugja István 12. sz. Udvhvm. Lövete 1888. hadifogoly (Astrachan, Oroszország). — Bugjár Ferenc 8. sz. Udvhvm. Lövete 1888. megs. — Buresa Tódor 4. sz. Marostordavm. N-Karácson 1886. meghalt 1914. okt. 24. Burgos Károly 16. sz. Botfalva 1889. megs. — Burján Imre 16. sz. Csikvm. 1888. megs. — Butunój Demeter 5. sz. Csikvm. Gyergyóbékás 1884. meghalt 1914. okt. 15. — Butunój Simon 7. sz. Csikvm. Gyergyóbékás 1892. megs. — Buzás Béni 5. sz. Csikcsicsó 1889. megs. — Buzsi József tart. tisztiszolga 3. sz. Hszvm. Uzon hadifogoly (Tambow, Oroszország).

Csalla Sándor póttart. 2. sz. Csikvm. Gyergyócsomafalva 1897. megs. — Császár Lukács, póttart. 20. sz. Csikvm. Gyimesbükk. 1888. megs. — Csata Károly tizedes 8. sz. Csikszentmiklós 1884. megs. — Csatlós Márton őrmester 9. sz. Csikszentdomokos 1886. meghalt 1914. okt. 16. — Csató Ferenc 5. sz. Csikcsatóság. 1888. megs. — Cseh Sándor 5. sz. Hszvm. Gelencze 1894. hadifogoly (Nerehta, Oroszország). — Cseh Sándor 5. sz. Hszvm. Gelencze 1894. meghalt 1914. okt. 15. — Cseke-

Péter 17. sz. Udvhvm. Városfalva 1884. megs. — Csendőr András 15. sz. Udvhvm. Székelyszenttamás 1892. megs. Cserese János 3. sz. Csikszentmiklós 1893. meghalt 1914. okt. 14. — Csergő szakaszvezető 5. sz. Csikvm. Gyergyószárhegy 1888. megs. — Csergő Dénes 8. sz. Udvhvm. Homoródkeményfalva 1884. megs. Csergő Bálint szakaszvezető 5. sz. Udvhvm. Keményfalva 1887. megs. — Cserne János 3. sz. Udvhvm. Homoród 1888. megs. — Csibi Imre 3. sz. Csikvm. Gyergyóholló 1892. meghalt 1914. okt. 12. — Csibi Imre 11. sz. Csikvm. Ditró 1892. megs. — Csibi Ferenc 10. sz. Udvhvm. Márafalva 1888. megs. — Csibi József póttart. 2. sz. Csikvm. Borszék 1884. megs. Csibi Károly 16. sz. Csikvm. Ditró 1892. megs. — Csibi Péter 4. sz. Csikvm. Ditró 1890. megs. — Csibi István tizedes 16. sz. Csikvm. Ditró 1890. megs. — Csifő Sándor címz. szakaszvezető 6. sz. Kolozsvár 1889. megs. — Csiki András 8. sz. Udvhvm. Márafalva 1884. meghalt 1914. okt. 20. — Csiki Antal 6. sz. Udvhvm. Márafalva 1886. megs. — Csiki Ferenc gépfegyveroszt. Csikvm. Ditró 1892. megs. — Csiki Ignác 15. sz. Udvhvm. Erdőfüle 1891. megs. — Csiki Mózes póttart. 20. sz. Udvhvm. Kobátfalva 1888. megs. — Csiki Péter címz. őrmester 20. sz. Csikvm. Ditró 1888. megs. — Csilib András 4. sz. Csikgyimesközéplak 1892. megs. — Csikszár János 8. sz. Besztercenaszódm. Magyarernemegye 1892. megs. — Csiszár Mihály címz. őrmester 4. sz. Udvhvm. Rugonfalva 1891. meghalt 1914. okt. 26. Csiszár Miklós 5. sz. Udvhvm. Ege 1892. megs. — Csikviriga György tizedes 7. sz. Csikvm. Gyergyótölgyes 1890. megs. — Csog András 16. sz. Udvhvm. Magyarhermány 1887. megs. — Csog József póttart. 9. sz. Udvhvm. Magyarhermány 1891. megs. — Csont Mihály 3. sz. Udvhvm. Bögöz 1890. megs. — Csubuka János 15. sz. Csikvm. Gyergyóvárhegy 1892. hadifogoly (Wladimir, Oroszország).

(Folytatjuk.)

Hattyúdala

fekszik előttünk. Hazafias lelke szökött hozzánk. A költőpap egy többgyermekes anyá nevében így beszél:

— Irtam neki egy levelet,
Egy levelet irtam.
A lelkemet öntém belé,
Szívemet kisírtam...
Azzal kezdtem: **hősül** küzdjék
És végeztem: hogy vérezzék
„Ezért a hazáért!”

Irtam neki: üdvözlöt,
Irtam: egy sohajt is;
Mindkettőt elröpítette
Szárnyán a szellő is.
Mély szerelmet küldött lelkem
Gyermeimmel összölelten:
„Ezért a hazáért!”

Irtam neki: köszönetet,
De irtam hő **vágyat**:
Hogy küzdjön az ellenséggel
S verje a muszkákat.
Mert ha a muszka győz felettünk,
Nem lesz otthonunk, fedelünk,
Nem lesz a „feleség”!

Irtam neki: várom haza,
Lelkem **érte** szakad;
De ne tudjam gyermekimmal,
Hogy ő csak **gyáva rab**!
Áldozza fel az életét,
Ontsa hősként drága véré...
„Csak akkor a **miénk**!!”

Karácsonfalva. **Demeter Dénes.**

Ez volt az utolsó írása a „Székelyország”-hoz, melyet annyi szeretettel ölelt magához.

Demeter Dénes karácsonfalvi unitárius pap, Udvarhelyvármegye törvényhatósági biz. tagja, 45 éves korában, papságának 21-ik évében március 12-én hirtelen meghalt.

Eltűnt, mint a Meteor a légűrben Temetésén, mely Karácsonfalva község és vidéke közönségének nagy részvéte mellett történt meg. **Ürmösi József** homoródszentpáli lelkész és **Vajda Antal** énekvezér funkcionált. A sirnál pedig **Péter Sándor** városfalvi lelkész búcsuzott el tanuló- és pályatársától magasszárnyalású, kereszteltem, mely érzésű szavakban.

Demeter Dénes nagy tevékenységet fejtett ki egyháza körében. Irodalmi munkássága szintén tiszteletet érdemel. Különösen „Konfirmációi Emlék” című, képekkel díszített művével állított maradandó emléket ügybuzgóságának.

Igen sok hírlapi cikket irt ország-szerte a fővárosi és vidéki lapokban s nem egy költői ihlettől áthatott, sikerült verse látott napvilágot.

Demeter Dénes írta meg annak idején a „Székely-Udvarhely” tíz éves történetét, mely kéziratban ma is kezeink között van és várja az alkalmasszerint való közrebocsátást. Ez uttal írta volt azt a remek hangulatos jubileumi verset, melyet **Kertész Albertné F. Lujza** oly szép melódiával megzenésített.

Kedves hű barátunk! Isten Vele! Emléked köztünk megmarad. Csillagtrónusodból felénk száll a lelked és jubileumi dalod mindenkor biztatón int a Te szeretett népet:

„Tengerre szállt a kis sajka
Ezelőtt tíz évvel,
Honszerelem fényét hitve,
Hol járt, szerte-széjjel.
Árbócán egy drága zászló
És e jelszó rajta:
„Székely népert élni, halni!
... Csak tovább kis sajka!

— — — — —
Szállj hát tovább tíz év után
S ne szűnj meg hirdetni:
„Veled az Ur, te székely nép!”
Nem szabad csüggedni.

De vedd kezéd a munkára,
Ne késsél, gyorsan fel:
E hon tied, örökséged,
„Itt élned, halnod kell!”

Isten veled Te jó barát! A hazafias sajtó koszoruját is letesszük felhantolt sírodra e szerény sorainkban, hiszen arra Te elévülhetetlen érdemeket szereztél. Nyugodjál csendes és forró szeretettől áthott lelked álmodjék e hon boldog jövődjéről, melyért Te is oly sokat munkálkodtál! Isten Vele! mindörökre!...

Betegh Pál.

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaarnyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világháboruban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminisztérium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

XI.

A 85. sz. veszteség lajstrom szerint: **Jakab Lajos** tart. honvéd hadnagy 24. e. 12. sz. Udvarhelyvárm. Gagy, hadifogoly. — **Szokoly István** tart. honvéddahadnagy 24. e. 12. sz. Csikszerecs, megsebesült. — **Zathureczky Ferenc** tart. zászlós 24. h. e. 11. sz. Háromszékvm. Sepsiszentgyörgy, megsebesült.

Legénység: **Abrahám András** 24. honvéd gyalogezred 9. század Csik-tusnád megsebesült. — **Albert Sándor** 7. sz. Udvhvm. Vargyas megs. — **Ambrus Dénes** 10. sz. Csikmadaras megs. — **Antal Károly** 7. sz. Csikszépvíz megs.

Bagoly József szakaszvezető 12. sz. Hszvm Székelypetőfalva megs. — **Bajkó Ferenc** 12. sz. Hszvm. Béla-falva hadifogoly. — **Balázs Ignác** 12. sz. Csikvm. Nagykáson megs. — **Bálint Ferenc** 12. sz. Hszvm. Torja hadifogoly. — **Bálint Imre** 1. sz. Hszvm Lemhény megs. — **Bálint József** 22. honv. ezr. 10. sz. meghalt 1914. okt. 9-én. — **Bálint József** 24. ezr. 10. sz. Csik-karczfalva meghalt. — **Bálint József** 24. népfelkelő gy. e. 11. sz. Csikszentmárton megs. — **Bálint Lázár** 24. honv. gy. e. 12. sz. Hszvm. Kézdiszentlélek meghalt. — **Balog Dénes** tizedes 9. sz. Csikszentkirály hadifogoly. — **Balog János** 7. sz. Udvhvm. Lővéte megs. — **Barabás Géza** 24. népf. gy. e. 11. sz. Hszvm. Albis meghalt. — **Barbu Miklós** 24. honv. gy. e. 2. sz. Hszvm. Bikfalva meghalt. — **Barta Dénes** tizedes 12. sz. Hszvm. Kézdiszentlélek megs. — **Barta János** tizedes 5. sz. Udvhvm. Homoródalmás megs. **Bartos József** 24. népf. honv. e. 11. sz. Hszvm. Imecsfalva

megs. — **Bartos Lajos** 24. h. gy. e. 9. sz. Hszvm. Oroszfa megs. — **Basa Ignác** 10. sz. Hszvm. Bereczk meghalt. — **Bedő Samu** tizedes 24. e. 1. sz. Udvhvm. Erdőfüle meghalt. — **Benkő Béla** 7. sz. Udvhvm. Száldobos megs. — **Berecz István** 24. népf. ezr. 11. sz. Hszvm. Hidvég megs. — **Berze Elek** 24. h. e. 7. sz. Csikcsicsó megs. — **Blenda György** 24. h. e. 9. sz. Hszvm. Keresztvár megs. — **Bodor Béla** 24. h. e. 12. sz. Hszvm. Sepsibükszád megs. — **Bogdán Ferenc** 24. népf. e. 7. sz. Udvhvm. Magyarhermány 1878. megs. — **Bóka Bálint** Béla 24. népf. e. 7. sz. Udvhvm. Homoródalmás 1879. megs. — **Borbát Lajos** 24. honv. e. 12. sz. Csikvm. Kásonujfalu, meghalt 1914. okt. 21. — **Borcsa Ferenc** 24. h. e. 11. sz. Hszvm. Csernát, meghalt. — **Bordás István** tizedes 24. népf. e. 11. sz. Hszvm. Sepsiszentgyörgy meghalt. — **Boricsány György** 24. e. 12. sz. Hszvm. Magyarbóda meghalt. — **Bránicza Boricsán** 24. népf. 11. sz. Hszvm. Zagonbárkány megs. — **Buksa Sándor** tizedes 24. népf. 11. sz. Hszvm. Hidvég megs. — **Bulárka János** 24. h. e. 9. sz. Hszvm. Bodola megs. — **Bunghe Demeter** 24. h. e. 11. sz. Hszvm. Sósmező megs.

Cifra György 24. h. e. 10. sz. Hszvm. Márkosfalva megs. — **Csáka Sándor** 24. h. e. gépfegyverosztály Udvhvm. Homoródalmás megs. — **Cserey Albert** 24. h. e. 11. sz. Háromszékvm. Esztelnek megs. — **Csiki Miklós** 24. népf. h. e. 7. sz. Udvhvm. Felsőrákos 1878. megs. — **Csintos János** 24. h. e. 10. sz. Hszvm. Zalán meghalt. — **Csomortáni János** 24. népf. e. 11. sz. Hszvm. Kézdivásárhely megs. — **Csurulya András** 24. h. e. 10. sz. Hszvm. Szárazpatak meghalt. — **Czintos György** 24. népf. h. e. 11. sz. Hszvm. Hidvég meghalt.

Darabont Géza tizedes 24. h. e. 12. sz. Hszvm. Csernát megs. — **Darabos Sándor** 24. h. e. 10. sz. Marostordaym. Sámson megs. — **Daradics József** 24. h. e. 7. sz. Udvarhelyvárm. Homoródszentmárton, meghalt 1914. okt. 10–30. között. — **Deák Sándor** tizedes 24. népf. e. 11. sz. Hszvm. Szárazajta meghalt. — **Demeter Antal** 24. h. e. 12. sz. Hszvm. Szárazpatak megs. — **Dénes György** 24. h. e. 8. sz. Udvhvm. Székelyderzs megs. — **Dénes István** egyéves önkéntes 24. h. e. 11. sz. Hszvm. Lemhény megs. — **Dénes Mózes** tizedes 24. h. e. 4. sz. Udvhvm. Székelyderzs megs. — **Dimén Boldizsár** 24. h. e. 12. sz. Hszvm. Nagyborosnyó megs.

Erőss László 24. h. e. 9. sz. Hszvm. Ikafalva megs. — **Esztójka József** 24. h. e. 10. sz. Hszvm. Ilyefalva meghalt.

Fagyártó Lajos 24. népf. h. e. 11. sz. Hszvm. Sepsibodok, meghalt. — **Farkas Sándor** 24. h. e. 10. sz. Hszvm. Bodza megs. — **Fejér Menyhért** 24. h. e. 12. sz. Hszvm. Ozsdola megs.

— **Fortik Ádám** 24. h. e. 7. sz. Csikvm. Gyergyóremete megs. — **Fölöp András** 24. h. e. 10. sz. Csikvm. Kásonjakabfalva megs. — **Fülöp Kálmán** 24. h. e. 8. sz. Hszvm. megs. — **Fülöp Sándor** 24. h. e. 5. sz. Udvhvm. Olasztelek meghalt. — **Futató István** 24. népf. h. e. 7. sz. Udvhvm. Magyarhermány 1876. megsebesült. (Folytatjuk.)

Örmester Úr Holló.

Irtá: **Horváth Lajos** közlegény. Az örmester máma megszedett a fronton Úgy, hogy összezsörtent májam, vesém, [csontom. — Mit gondol magába!? satöbbi, satöbbi! Nem is merem, kérem, azt itt elmondani.

Örmester Úr Holló szobájába vonult, Tudj! Isten hogy s hogy nem a szívem el- [szorult.

Utána kocogok, Ajtáján kopogok: — Szabad? — Herein! Lehet! Hangzik belülről a katonás felelet.

— Örmester Úr Holló... Na mi a baj? [Itt van?

— Igenis bejöttem jelentem alásan... Mióta, — instálom — megszedett a fronton Úgy hogy belezördült májam, vesém csontom Furja az oldalom valami nótafaj, Ki sem mondhatom, mily kriminális nagy- [baj...

Örmester Úr Holló... Csak az a kérésem Van egy kedves nótám s hogy eldallohassam Engedje meg nekem... Igen szépen kérem...

(Az öreg valamit mormogott magába, Valami olyasmit: — Isten poétája, Most kapott ki s máris nótán jár az esze... — Halljuk hát a nótát, — a ki teremtette! De aztán jó legyen, mert ha nem, barátom, Biz'-Isten mondom a tyukszemére mászom.

Örmester Úr erte rám nézett keményen. Én meg a nótába kaptam lágyan, szépen. Csengett a kis szoba, éppen, mintha benne, Mélabús hangszere, cigány hegedülne.

... Régi nóta, híres nóta, Valamikor minden kislány, minden legény Azt dalolta...

„Nem tettem én semmi rosszat senkinek, Mégis mégis mindenki bánt engemet; Nem vétett a rózsafa se a szélnek, Mégis — mégis ágát törí szegénynek...”

... Örmester Úr Holló szomorún engedte, Szomorún engedte fejét a kezébe, Himbálva, hintálva s már az ismétlésnél Ómaga is fujta...

Hogy a szegény legényt sej-haj! Még az ág is húzza...

Mert hát A rezesangyalát: „Nem vétett a rózsafa se a szélnek, Mégis-mégis ágát törí szegénynek...”

... Örmester Úr Holló jelentem alásan, Jelentem alásan, vagyok távozásban...

— Jól van, jól van, — hanem nézz csak [a szemembe

Igazán nem tudom mi eshetett bele? Könyezik mindkettő... Nonincs mármarmibaj, Kijött már belőle... majd egy végső sóhaj Tört elő melléből: — Jól van, jól, — no, [— látom,

Nem vagy te hiába ezen a világon, Poéta barátom!

(Jegyezd meg krónikás, olyan ember Holló Hogyha rossz vagy, akkor megcsip, mint [az olló

De ha jó, a szíved köré csavarodik Örmester úr Holló, akárcsak a rolló!)

(*Lászcik Ernő tanár nótája. —

HIREK.

— **A király is hadikenyérrel eszik.** Ez a hír jön Bécsből. Ő Felsőge elrendelte ugyanis, hogy ezentúl csak hadisüteményeket kaphatnak a schönbrunni kastély összes lakói és az ő személyével sem szabad kivételt tenni.

— **Aki most** — dacára minden rendeletnek és figyelmeztetésnek — tiszta buza vagy rozskenyérrel süttet, sok millió polgártársát fosztja meg a mindennapi kenyértől. Aki most kalácsot eszik, mikor az ország sok vidékén a mindennapi kenyérért imádkoznak, elzárja kútját — szomjúságtól gyötört polgártársai előtt és bezárja hazának ajtaját a fergeteg által tüztől testvérei előtt. Aki most nem elégszik meg kukorica- és rozsliszttel kevert buza- és árpalisztból készült hadi-kenyérrel s nem tekinti kötelességének a buza- és rozsliszttel való takarékoskodást, nem érdemli meg, hogy derék katonáink érette s anyagi érdekeiért a vérüket áldozzák.

— **Egyévi önkéntesek előléptetése.** Rothenáry Albert ezredes, a székelyudvarhelyi 82. gy. e. parancsnoka Borbély István egyévi önk., címz. őrmestert — tart. hadapródnak; Farkas László, Rácz Csomor József, Gál János, Papp Kornél, Lurcz András, Pordes Albert, Kerezsi Jenő, Székely János, Szántó Dénes egyévi önkénteseket — címz. őrmestereknek; Mánya Gergely, Karácson Zakariás, Kovács Kálmán, Embéry Gábor, Deák Ferenc, Szász Imre, Czikmántory András, Szalinka János, Zagoni Gyula, Draneg András, Gazsó Antal, Reisenauer Vilmos, Szász Miklós egyévi önkénteseket — címz. szakaszvezetőknek; Wernetianer Gyula egyévi önkéntest — címz. tizedesnek léptette elő.

— **Az első tavaszi napsugár** mozgósítási parancsként hasson az itthonmaradt földmivelők — asszonyok, leányok, ifjak, gyermekek és még az öregeknek is — szívére. A pacsirta szót tekintsek harci riadónak, a fecskék megjelenését száguldó futároknak, akik a nagy gazdasági harc kezdetét hirdetik. Mai naptól fogva férfinak, asszonynak és gyermeknek — a mezőn és kertekben van a helye. Aki most huzódozik a munkától, nem fekszik neki teljes erejével, vagy azért nem dolgozik, mert nincs rászorulva, — épen olyan el-lensége az országnak, mint a muszka vagy a rác, sőt még rosszabb, mert saját testvérei megrontására törekszik. Hiszen most a legkisebb munkáért sem maradhat télenül, mikor élet-halálharcot vivunk nemzeti önállóságunkért...

— **Katonai előléptetések.** Rothenáry Albert ezredes, a székelyudvarhelyi 82. gy. e. parancsnoka Kereskes Elek szakaszvezető, címz. őrmestert — valóságos őrmesternek; Metzl Ottó szakaszvezetőt — címz. őrmesternek; Dulovics Rudolf őrv.,

címz. tizedest, Mihály András fegyvermesterjelöltet — III. oszt. fegyvermestereknek; Fülöp Sándor, Sil-ler József tizedes, címz. szakaszvezetőknek — valóságos szakaszvezetőknek; Marton Tamás, Pál Vencel, Balázs Dénes tizedeseket, Farkas László őrv., címz. tizedest, Kovács Izák, Péter József népf. újoncokat, Ilyés Albert tizedest, Péter Áron, Vadász Antal, Bálint József népfelkelő önkénteseket, Ugrom Ákos a háború tartamára önkéntest — címz. szakaszvezetőknek; Angi Sándor, András Mihály, Sándor Ferencz őrv. vezetőket — tizedeseknek; Szőlősi Ferenc, Elek Sándor, Olasz Domokos, Német Áron, Andre Péter gyalogos, Hadnagy Dénes, Katona Sándor póttart., Schmidt János, Szabó Kálmán gyal., cím. őrv. vezetőket, Szabó Mihály népf. gyalogost, Benedek Elek, Lörcszi Miklós, Kricsa Andor, Herczeg Lajos, Söfalvi István, Vas János, Kis Ferenc, Ábrahám Mózes, Ambrus László, Szabó Albert népfelkelő önkénteseket, Löwenthal Oszkár a háború tartamára önkéntest — címz. tizedeseknek; Farkas Ferenc, Novák Bernát, Szöcs Tódor, Ferencz Károly gyalogosokat, Keresztes Elek, Miklós Károly, Sándor Dénes, Béla Balázs, Jakab József, Ru-z István, Forgács Miklós, Bíró Dénes, Balázs Ferenc póttartalékosokat, Rusu Jenő, Köllönte József, Róth Mihály, Lázár Emil népfelkelő önkénteseket — címz. őrv. vezetőket léptette elő.

— **Tábori levelező-lapot** kapunk Boeskor Benedek 82-ös szakaszvezetőtől, aki ezeket írja a harctériől: ... Ha szünetel a harc, mulatunk, énekelgetünk, játszunk, mintha örökös kenyérünk lenne a háború. Március 15-ike éjszakáján ünnepeltük meg a nagy napot. A sívító szél siró hangja — „Isten áldd meg a magyart” szép melódiáját vitte és hallatja nagy Orosz-Lengyelországban. Szóltak a fegyverek, dörögtek az ágyuk. Sötét éjszakánkat világító rakéták tették még impozánsabbá. Jó hazafiúi érzésünk nem hagyott el. Küzdünk és harcolunk, míg kitűzött szent célunkat Isten segítségével elérjük, hogy bevégezte után boldog és megelégedett élete legyen szép hazánk gyermekeinek. Üdvözléssel stb.

— **Tilos a mozi** — gyermekeknek Székesfehérvárott. Prohászka Ottokár dr. püspök, mint a fiatalokruak székesfehérvári felügyelő hatóságának elnöke indította meg a mozgalmat s a vármegye törvényhatósági bizottsága már meg is alkotta a gyermekek mozibajárását tiltó szabályrendeletet. Sággy Lajos rendőrfőkapitány szintén elkészítette a városi szabályrendelet-tervezetét, amely ugyancsak szigorúan tiltja, hogy a mozisok 15 éven aluli gyermekeket felnőtt kísérő nélkül a moziba beengedjenek.

— **A „Magyarország”** napilap a háború kitörése óta a legtekélyesebb és legfrissebb tudósításokat nyújtja a világháború eseményeiről. Ez a lap karolja fel leginkább Szé-

kelyföldünk ügyeit és segíti elő törekvéseinket. Székely írók csoportosulnak köréje s hazafias lelkesedéssel támogatják most is véreink világháborús küzdelmeit. Mindenki megtalálja benne a neki való olvasmányokat. A „Magyarország” kiadóhivatala Budapest, VI. Teréz-körút 22. sz. alatt van s előfizetési ára negyedévre 8 korona. Mutatványszámot ingyen és bérmentesen küld bárkinek.

— **Szabad liceum.** Mult vasárnap Adriányi Géza ág. ev. lelkész tartott a szabad liceumban előadást Németország polgári életéről és gazdasági viszonyairól. Az előadásból kiérzett a közvetlen megfigyelések melegsége és világossága; a németek családi, iskolai, egyházi életéről, társadalmi összetartásáról, szegényügyi intézményeiről igen részletes és intim tájékoztatásokat adott. Azután népszerűsége, számbeli fejlődéséről, mezőgazdasági termeléséről, ipari előhaladásáról állított egybe az előadó igen érdekes statisztikai ismertetést, melyek meglepő világításba helyezték a német polgári rend haladásának leírhatatlan arányait és kibontakozását. Az előadás végeztével a 82. ezred zenekara adta elő Adamnak: „Ha én király volnék” című nyitányát, ami a közönséget igen mélyen megindította, a sűrű tetszésnyilvánításra magyar népdalokat játszott a zenekar. A mai előadást Nagy Kálmán törvényszéki bíró fogja tartani, egyúttal nagyszabású műsor is lesz Mátray B. Böske színésznő vendék énekszámával, szavalatokkal, s úgy a katonazenekarnak, mint a Kónya János zenekarának a többszörös közreműködésével. Ezzel a liceumi előadások ideje ciklusa be is záródik.

— **Hadi beszédek.** A honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala népszerű füzetekben kiadja azokat a tanulságos és lélekemelő beszédeket, amelyeket a háború óta legkiválóbb államférfiaink, főpapjaink, tudósaink, íróink és politikusaink tartottak a nyilvánosság előtt, az Országos Hadsegélyző Bizottság felolvasási sorozatán. A hazafias, igazi magyar szellemtől áthatott beszédek retorikai szempontból is rendkívül becsesek. Gondolatban gazdag, gyönyörű munka valamennyi; a közönség jól teszi, ha a tizfilleres füzeteket megvásárolja és összegyűjti. Nagyszerű és maradandó emlékei lesznek a füzetek annak a hazafias föllángolásnak és együttérzésnek, amely a nemzet minden rétegét oly meghatározó módon, egyetlen táborba terelte a magyar nemzeti becsület és a magyar nagyság védelmére. Eddig gróf Apponyi Albert, Csernoch János, báró Hazai Samu, gróf Tisza István, gróf Andrássy Gyula, Prohászka Ottokár és Rákosi Jenő hadibeszédei jelentek meg. A füzetek az Általános Beszerzési és Szállítási R. T. útján (Budapest, V., Kádár-utca 4.) rendelhetők meg, de kaphatók a dóhánytőzsdékben is. A befolyó tiszta jövedelmet a háború-

ban elesett vagy a kapott sebek következtében elhalt katonák özvegyei és árvái javára fordítják.

Nyomdásztanulónak egy jóra való, szorgalmas fiút felvesz Betegh Pál könyvnyomtató-intézetébe Székelyudvarhelyt. Reál- vagy polgári iskolai két osztályt, avagy al gimnáziumot végzetek előnyben részesülnek.

SZÉKELY GAZDA.

A Torda-aranyosvármegyei gazdak gyűlése. A Torda-aranyosvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya most tartotta meg tavaszi első ülését Dr. Wolff Gyula elnöke alatt a tagok élénk részvétele mellett. Török Bálint titkár jelentésében tudomásul vették az egyesületi államsegély kiutalását és 25 ezer korona községi bika beszerzési segély engedélyezését. A B) osztályú népfelkelők telmentése tárgyában küldött miniszteri leirat tárgyalásával kapcsolatban elhatározták, hogy a 37—42 éves, évi szerződés-sel bíró gazdasági családok népfelkelői szolgálatok alól való mentesítése tárgyában sürgőnyi felterjesztést küldenek. Körlevélileg fogják felhívni a gazdaközönség figyelmét a hadifoglyok mezőgazdasági munkára való alkalmaztatásában rejlő veszedelemre. Körlevelet bocsájt ki a választmány a háborús helyzet tanulságainak és tapasztalatainak a vármegye területéről való összegyűjtése szempontjából. A mezőgazdasági munkák folytonosságának biztosítására, a földmiv. min. intézkedés értelmében alakított központi gazdasági bizottságban való közreműködésre elnök és titkáron kívül 14 tag kérésre fel. A vidéken lakó egyesületi tagoknak a vidéki bizottságokban való beolvadása iránt elnökség kérésére a járási főszolgabírók alispáni uton felkértek, minek folytán az egyesület a bizottságok munkájában közvetlenül működik közre. A tavaszi műtrágya, rézgalic, vetőmag, raffia stb. közvetítéséről tett jelentések tudomásul vétele és több keblű ügy elintézése után felvette a választmány az alapító tagok sorába: Gróf Bély Ferenc birtokost (Báld) és Tarján Vilmos birtokos (Alsószentmihály), a rendes tagok sorába: Dr. Gaál Miklós ügyvédet (Torda), Dr. Balogh György ügyvédet (Torda), Neményi József jószágfelügyelő (Hadrév) és Dr. Bardócz Gyula orvost (Torda). Több közérdekű indítvány tárgyalása után az ülés véget ért. A tagok sorába való belépési szándékukat a kötelezővény aláírásával bejelentették újabban Dohányi Gusztáv százados (Torda), Mádl András birtokos (Torda), Dr. Szenkovits Aurél ügyvéd (Torda).

Nyomtatva és kiadja BETEGH PÁL könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyt